

nu en højere grad af ret i deres krav om at få høje kvalifikationer, for de kan ikke vælge og vrage mellem et stort udbud af ledige kandidater eller ledige unge, som står parat og skal have en uddannelse eller en læreplads. Der er ikke så mange at vælge imellem mere, og derfor skal uddannelsessystemet også være toptunet til at kunne levere de unge og de studenter, som kan blive til fremtidens kandidater.

Det, der er interessant, er, at arbejdsmarkedet nu om dage også stiller krav om en anden slags kvalifikationer, end det har gjort tidligere. Tidligere var det meget ofte udelukkende de faglige kvalifikationer, som arbejdsmarkedet efterlyste, men som flere har nævnt i dag, er der nu i stigende grad et ønske om at få det, man så smukt kunne kalde hele mennesker ud fra uddannelsesinstitutionerne. Man vil gerne have folk, der ud over faglige kvalifikationer også er i besiddelse af sociale, personlige og menneskelige kompetencer, som har mulighed for at begå sig i et team, mulighed for at være selvstændige, for at handle og for også at deltage i det sociale liv på arbejdspladsen, folk, der også har mulighed for at håndtere deres eget liv på en ordentlig måde.

Omstillingsevne og samarbejdsegenskaber er nye krav, som man selvfølgelig ikke kan forlange, at uddannelsessystemet skal kunne levere i al sin mangfoldighed, men det er aspekter, som uddannelsesinstitutionerne skal tage med, når de uddanner børn og unge. Det er også kvalifikationer, som arbejdsmarkedet efterspørger, og som er vigtige, og det er ikke blot lærestoffet og de rent mælelige kvalifikationer, der tæller, det er også alle de bløde krav, som man skal opfylde fra uddannelsessystemets side.

Derudover kræves der nu også af uddannelsessystemet, at det kan yde relevante efteruddannelsesstilbud. Det skal være lige nu og her, når arbejdsmarkedet har brug for det, og det skal være uden venteliste, og det er, fordi det går hurtigt ude på arbejdspladserne i øjeblikket. Det er også et nyt krav, som uddannelsessystemet skal levere varen til.

Så kommer der også fremtidens krav, som allerede nu ikke opfyldes i de danske uddannelsesinstitutioner. Der er selvfølgelig internationaliseringen, som jeg ikke synes, at de danske uddannelsesinstitutioner lever godt nok op til. Heller ikke IT-kendskab er man gode nok til, og så har vi det store problem, som flere andre ordførere har været inde på, og det er vores efterløb på naturvidenskabsområdet, hvor vi på

en eller anden måde har tabt nogle generationer for den spændende udfordring, det er at beskæftige sig med teknik og naturvidenskab.

Et eller andet er gået galt et eller andet sted. Jeg ved ikke, hvad det er, men det er i hvert fald påfaldende, at uanset hvad der fra ministeriers side er gjort op igennem 1980'erne for at få flere unge mennesker til at vælge de tekniske uddannelser, er forsøgene mislykkedes. Det er simpelt hen ikke lykkedes at få skabt tilstrækkelig megen interesse for disse uddannelser over denne lange periode.

Det er en udfordring, som er et meget, meget alvorligt problem for os, der beskæftiger os med uddannelsespolitik herinde, at vi skal prøve at genoplive begejstringen og spændingen ved at beskæftige sig med naturvidenskabelig forskning og appellere til den naturlige nysgerrighed, som alle børn har helt fra de allermindste klasser i folkeskolen.

Den del af uddannelsessystemet, som vi har ansvaret for herinde, strækker sig jo lige fra folkeskolen til de videregående uddannelser og universiteterne, og det, der er vigtigt for Det Radikale Venstre, er, at hvert eneste niveau i uddannelsessystemet opfylder sin opgave og fører naturligt hen til det næste niveau.

For os er det vigtigt, at 10. klasse består, sådan at de, der ikke er parat til at vælge en ungdomsuddannelse allerede efter 9. klasse, får denne mulighed for at få et år, hvor de kan modnes og beslutte sig for, hvad de så skal. De skal vide, at i 10. klasse er det alvor, nu skal der vælges ungdomsuddannelse.

Vi er stolte over, at regeringen har et ambitionsniveau om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse. Det er en ambitiøs målsætning, men den er rigtig, for alternativet er jo, at de, der ikke får en ungdomsuddannelse, går ud i ufaglært arbejde i de dårligst betalte job, hvor de har størst risiko for at blive arbejdsløse, og hvor de har størst risiko for at blive udstødt af hele samfundet. Derfor er 10. klasse nødvendig for at holde på dem, som måske ellers ville vælge at forlade uddannelsessystemet helt. Det aspekt er ikke opmuntrende.

Der er også talt meget om vejledning. Jeg kan personlig godt have mine bekymringer over, at man skal vejlede meget tidligt i folkeskolen. Det er svært at forstå, at børn, der endnu er på det stadium, hvor de helst vil være brandmænd eller astronauter, allerede nu skal til at vælge, hvilken livsgerning de skal have. Jeg synes også, man skal lade børn være børn og lade dem